

УДК 633.112.1:631.52

Федоренко М. В., канд. с.-г. наук, стар. наук. співроб.*Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України***Хоменко С. О.**, канд. с.-г. наук, стар. наук. співроб., завідувач лабораторії селекції ярої пшениці**e-mail:** homenko.mip@ukr.net

СЕЛЕКЦІЙНА ЦІННІСТЬ КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ДЛЯ УМОВ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Успіх селекції значною мірою визначається якістю вихідного матеріалу, одним із важливих видів якого є колекційний матеріал різного еколого-географічного походження. У результаті вивчення, порівняння та ідентифікації генетично різноманітних зразків колекції пшениці твердої ярої є можливість виявити зразки з цінними ознаками і властивостями для ефективного використання у практичній селекції.

Метою досліджень було визначення показників селекційної цінності колекційних зразків за ознаками структури врожаю для використання у селекційній практиці.

Дослідження проводились у 2014–2016 рр. у лабораторії селекції ярої пшениці Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла НААН України. Матеріалом слугували 55 колекційних зразків пшениці твердої ярої.

У період проведення досліджень погодні умови відрізнялись від середніх багаторічних показників за температурним режимом, кількістю атмосферних опадів та їх розподілом в окремі місяці. Оптимальні умови зволоження за період досліджень склалися у 2016 р. (ГТК = 1,2), недостатнім рівнем вологості характеризувався 2015 р. (ГТК = 1,0), а з надмірною вологістю – 2014 р. (ГТК = 2,2), що дозволило оцінити та виділити зразки за селекційно цінними ознаками.

За період досліджень коливання середньої врожайності виявилось значним – від 442,3 г/мІ у 2015 р. до 497,8 г/мІ у 2016 р., що відображається через коефіцієнти варіації відповідно 12,4 і 17,8 %. Найбільш стабільними за урожайністю виявились колекційні зразки пшениці твердої ярої Тера (UKR), Дамсинская янтарная (KAZ), МІП Райдужна (UKR), Лан (KAZ), Новація (UKR) та ін., які мали найвищі рівні гомеостатичності (Ном = 9838,3; 8466,2; 8189,3; 8005,5; 7931,3 відповідно). Показник селекційної цінності (Sc) дозволив виділити зразки, які поєднують високу або середню урожайність та її стабільну реалізацію в мінливих умовах вирощування, що є найбільш важливим для селекційної практики.

Проводилося визначення показників Ном і Sc за кількістю зерен у колосі, масою зерна, масою 1000 зерен та виділено колекційні зразки: Гордеїформе 13-08 (UKR), Enterprise (CAN), Гордеїформе 13-07 (UKR), Carleton (USA), Діана (UKR), Лан, Ертол, Тома (KAZ).

За високим рівнем гомеостатичності та селекційної цінності виділено зразки: Тера, МІП Райдужна, Новація, Діана, Гордеїформе 13-08, Гордеїформе 13-07 (UKR), Дамсинская янтарная, Лан, Ертол, Тома (KAZ), Carleton (USA), Enterprise (CAN) та ін., які є цінним вихідним матеріалом для селекції пшениці твердої ярої.

УДК 633.36:631.5:631.8:631.53.01

Федорчук М. І., доктор с.-г. наук, професор**Влашук О. А.**, аспірант*ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»***e-mail:** xerson.alesya@yandex.ru

ВПЛИВ ШИРИНИ МІЖРЯДЬ ТА УДОБРЕННЯ НА НАСІННЄВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ БУРКУНУ БІЛОГО ОДНОРІЧНОГО

У формуванні високопродуктивних посівів буркуну білого однорічного велика роль належить сорту. У свою чергу, повна реалізація урожайного потенціалу можлива лише за умов створення сприятливих умов вирощування, виконання всіх заходів, що повністю задовольняють вимоги даного сорту. Тому, виникла необхідність дослідити вплив різних способів сівби та удобрення на процеси формування насінневої продуктивності сортів буркуну білого однорічного Південний та Донецький однорічний. У зв'язку з цим розробка нових і удосконалення існуючих елементів технології вирощування

культури, серед яких – визначення оптимальної ширини міжрядь та норми азотних добрив для сортів буркуну білого однорічного Південний та Донецький однорічний є актуальними для сільськогосподарського виробництва.

Мета досліджень полягала у вивченні насінневої продуктивності різних сортів буркуну білого однорічного залежно від ширини міжрядь та фону азотного живлення в умовах півдня України.

Дослідження проводили протягом 2015–2016 рр. на дослідному полі Інституту зрощуваного землеробства НААН, розташованому в південній